

ویژه‌نامه هفتگی سبک زندگی و خانواده روزنامه جوان

پنج‌شنبه ۲۹ تیر ۱۴۰۲ - ۲ محرم ۱۴۴۵

بچه‌های دوران کرونا با ۲ سال خلأ یادگیری وارد مدرسه می‌شوند

■ کودکان برای ورود به مدرسه باید یکسری مهارت‌های لازم را داشته باشند. به علت کرونا و قرنطینه‌ها و محدودیت‌هایی که وجود داشت، در دوران پسا کرونا شاهد کودکانی هستیم که در آستانه ورود به مدرسه و دوران ابتدایی در کسب بعضی از این مهارت‌ها دچار مشکل شده‌اند...

نگرش خودت را تغییر بده تا به اهدافت برسی

■ باور صرفاً فکری است که شما آن را «درست» می‌دانید یا بهتر است بگوییم با این فرضی که حقیقت است، به آن اعتقاد دارید. واقعیت فعلی شما اساساً اثبات‌شده‌ای از تمام باورهای شماست. سؤال این است که آیا محتوای «تفام نگرشی» شما واقعاً منعکس‌کننده آن چیزی است که شما می‌خواهید...

در کوی نیک‌نامان

در وصف محترم کاشانی و ارادتش به سیدالشهدا(ع)

باز این چه شورش است که در خلق عالم است

قرن‌ها بعد از فر دوسی و حافظ یا بر این عرصه گذاشت و نامش هم‌تراز شاعرانی همچون صائب تبریزی که در مدح اهل بیت بسیار زیبا می‌سرود، بر زبان‌ها جاری شد.

در خانواده‌ای دیندار و در شهر کاشان به دنیا آمد و نام پدرش خواجه میر احمد است. در آغاز زندگی، به پیشه بافندگی - شعربافی - مشغول بود و پس از آن که در شاعری آوازه در انداخت، به شغل بازی روی آورد. اصولاً یکی از ویژگی‌های شعر سده‌های دهم و یازدهم آن است که بیشتر سربازندگان آن، اهل کسب و کار بوده و برخی از آنها به نگینسندی و حلواگری و دیگر حرفه‌ها اشتغال داشته‌اند. شهرت ادبی محترم به خاطر دوازده بند عاشورایی اوست اما در یکی از نسخ خطی دیوانش، چند ترکیببند در خور دیگر نیز وجود دارد. محترم علاوه بر شعر، در عرصه نثر نیز توانا بود و این موضوع را دورساله جلالیه و نقل عشاق - که آمیزه‌ای از نثر و نظم است- نشان می‌دهد. امام‌محتشم کاشانی راه دوازده بند مشهور می‌شناسد. دوازده بند محترم از مشهورترین شعرهای فارسی در سوگ امام حسین(ع) و واقعه کربلاست که توسط شهادت کاشانی سروده شده است. این سوگ سروده در قالب ترکیببند است و زمان شرایش آن حوالی ۹۸۳- ۹۸۰ق است.

به گفته اسکندر بیک منشی، زمانی که محترم قصیده‌ای در مدح پری‌خان (دختر شاه طهماسب) سرود و خبر آن به شاه طهماسب رسید، وی را به سرودن اشعاری در مدایح و مرثی‌های اهل بیت تشویق کرد. پس از این تشویق، محترم، ابتدا در استقبال از هفت‌بند ملاحسن کاشانی

ترکیببندی در مدح حضرت علی(ع) سرود و نقل است که شبی در عالم روز با خدمت امام علی(ع) رسید و امام از او خواست تا در مصیبت حسین(ع) مرثیه‌ای بسراید با این مطلع «باز این چه شورش است که در خلق عالم است» محترم وقتی به مصرع «هست از ملال گر چه بری ذات ذوالجلال» رسید از ادامه آن در ماند تا شبی امام زمان(عج) را در خواب دید که فرمودند: «او در دل است و هیچ دلی نیست بی‌ممال» و شعر را تکمیل کرد. محترم کاشانی در یکی از مرثیه‌های حسینی خود فریاد کاروانیان عاشورا را از مشاهده شهیدان کربلا به تصویر می‌کشد، گویی بندیدن این شعر از غصه و اندوه می‌چکد. این فریاد عادی نبود بلکه در شش جهت جغرافیایی سر به فلک کشیده بود. این فریاد نه تنها زمینیان را به تکیا واداشت بلکه فرشتگان هفت آسمان را نیز به گریه انداخت. انگار این روز رستاخیز و شاید فراتر از آن است چون این فاجعه شور قیامت را نیز تحت‌الشعاع خود قرار داد.

بر هرگاه چون ره آن کاروان فتاد /شور و نشور و وا همه را در گمان فتاد/هم بانگ نوحه غلغله در شش جهت فکند/هم گریه بر ملایک هفت آسمان فتاد/هر کجا می‌نگرم رنگ رخس جلوه گر است اهر کجا می‌گذرم جلوه مستانه اوست/هر کسی میل سوی کربلایش دارد /من چه دانم که چه سری ست که در خانه اوست»

شهادت سیدالشهدا فرشتگان عالم را هم که غم واندوه ندارند غمگین می‌کند و نزد خداوند گله می‌کنند محترم کاشانی می‌گوید: «گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیست/این رستخیز عام که نامش محرم است/در بارگاه قدس که جای ملال نیست /سره‌ای قدسیان همه بر زلوی غم است»

در محرم فرصت مغتنمی برای خواندن و تأمل در ترجیح بند مشهور محترم کاشانی است.

حرفی از آن هزاران

نیره ساری

امام حسین (ع) با همراهان و خانواده خود از مدینه خارج شد و بر خلاف توصیه نزدیکان از راه‌های مخفی منتهی به مکه نرفت و از همان راه اصلی مکه به سوی کربلا پیش رفت، چرا؟!

انگیزه قیام امام حسین(ع) چه بود یا شاید دقیق این باشد که بپرسم مهم‌ترین و بزرگ‌ترین انگیزه امام چه بود؟ بیزید یا رفتار ش آشکارا به امام حسین(ع) اهانت می‌کرد، به نماز اهمیت نمی‌داد و می‌خواست دین اسلام را ریشه کن کند.

امام حسین(ع) برای چه قیام کرد؟ برای نماز، برای برچیدن حکومت ظلم و جور، رهایی مردم از جهالت، نجات مسلمانان از بی‌خبری نسبت به احکام دین و وظایفشان در برابر پروردگار، رهایی بندگان خدا از گمراهی، آگاه کردن مردم به لزوم پیروی از رهبران واقعی دین، احیای سنت پیامبر(ص)، آشکار شدن بی‌وفایی کوفیان، مبارزه با بدعت، مبارزه با باطل و... اینها پاسخ‌هایی است که از مردمی که هر ساله با شور پای دستگاه امام حسین ایستادند می‌شنویم که تقریباً همه صحیح است، اما کامل نیست و بهتر بگوییم مهم‌ترین و بزرگ‌ترین محسوب نمی‌شود. کمتر کسی می‌گوید و می‌داند امام حسین (ع) با صراحت به جمله مشخص امام در وصیت به برادرش اشاره می‌کند.

■ **کنکته قابل توجه در وصیتنامه سیدالشهدا(ع)**

سیدالشهدا(ع) در وصیت به برادرش محمد بن حنفیه اعلام فرمود: «من از سر مستی و طغیان و فساد انگیزی و ستمکاری قیام نکردم، تنها برای اصلاح در امت جدم به پا خاستم. می‌خواهم امر به معروف و نهی از منکر کنم و به روش جدم و پدرم علی بن ابی‌طالب(ع) رفتار نمایم. هر کس سخن حق مرا پذیرفت، پس خداوند به پذیرش (و پاداش) آن سزاوارتر است و هر کس دعوت مرا نپذیرفت، صبر می‌کنم تا خداوند میان من و این مردم به حق داوری کند که او بهترین داوران است.»

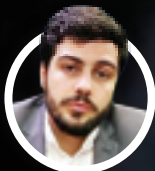
سیدالشهدا(ع) در این عبارات کوتاه و گویا در همان آغاز راه، هدف حرکت خود را بیام می‌کنند. قصد امام(ع) کشورگشایی و به جنگ آوردن مال و مقام دنیا نبود، بلکه هدفشان اصلاح جامعه اسلامی و احیای امر به معروف و نهی از منکر و سنت و سبیره پیامبر اکرم(ص) و امیر مؤمنان علی(ع) بود.

■ **از نگاه پیامبر(ص) و امیرالمؤمنین(ع)**

از پیامبر اکرم(ص) نقل است که می‌فرمایند: اگر شما سوار کشتی بشوید و دیوانه‌ای سوار کشتی باشد و کشتی به وسط دریا برسد و دیوانه شروع به سوراخ کردن کشتی کند، شما در این زمان چه می‌کنید؟ آیا جلوی او را می‌گیرید یا اینکه می‌گذارید او کارش را انجام دهنده؟ اگر جلوی او را گرفتید و اگر

واجب فراموش شده‌ای که وظیفه همه‌مان است

عامل به معروف باشیم!

علی تقوی، رئیس اندیشکده تخصصی امر به معروف و نهی از منکر:

اولویت نهی از منکر

مواجهه با هر گونه گناه علنی است

حجت‌الاسلام امیر رضا سلطانی کارشناس معارف اسلامی:

طبیب امر به معروف شویم

بعد طبابت کنیم

ناصر ترابی، استاد دانشگاه، پژوهشگر و مؤلف کتاب «مطالبه‌گری جهادی، جهاد مطالبه‌گری»:

نیاز به یک منظومه فکری منسجم و مشترک

برای امر به معروف و نهی از منکر داریم

او قهرمان امر به معروف برای همیشه تاریخ است

دفاع از حق را در مکتب حضرتش بیاموزیم

او گفت که من یک نفرم و شما هم یک نفر، من می‌خواهم به اندازه خود سوم سوراخ کنم و اگر شما جلوی‌ش را نگیرید و کشتی غرق شد شما نمی‌توانید بگویید که من سوراخ نکردم پس نباید غرق شوم، مسلماً این کشتی که غرق شود شما هم غرق می‌شوید، بنابراین برای اینکه این وضع ایجاد نشود شما مانع می‌شوید و به‌خاطر اینکه این مسئله در سرنوشت شماست... و پیامبر(ص) فرمود که گناه گناهکار مثل سوراخ کردن کشتی است، گناه گناهکار تکبیتی است که سرنوشت شما را هم می‌گیرد.

می‌گویند هر گناهی که در جامعه صورت می‌گیرد از شخصی که باشد، این گناه در سرنوشت سایرین تأثیر دارد، بنابراین یک نظارت ملی در قانون اسلام داریم به‌نام امر به معروف و نهی از منکر که گناهکار نتواند سرنوشت دیگران را مخدوش کند.

امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه و منظر امام علی(ع) امام حسین(ع) و به غیر راه رضای خدا مصرف می‌شود و پیغمبر اکرم(ص) فرمود: هر کس چنین اوضاع و احوالی را ببیند، در صدد دگر گونی آن نباشد و در مقام اعتراض بر نیاید، شایسته است (ثابت است در قانون الهی) که خدا چنین کسی را به آن جا ببرد که ظالمان، جباران، ستمگران و تغییردهندگان دین خدا می‌روند و سرنوشت مشترک با آنها دارند... به گفته جدش

استناد می‌کند که در چنین شرایطی کسی که می‌داند و می‌فهمد و اعتراض نمی‌کند با جامعه گناهکار خود سرنوشت مشترک دارد...
■ **شهادت خاص در زیارت‌نامه امام حسین(ع)**

در زیارت امام حسین شهادت می‌دهیم که او احکام الهی و سنت پیامبر و امیرالمؤمنین را بر پا کرده است:

«شهادت می‌دهم که تو حلال خدا را حلال و حرام خدا را حرام کردی و نماز را به پاداشتی و زکات دادی و امر به معروف و نهی از منکر کردی و (مسلمانان را) با پند و اندرز نیکو، به راه و روش خود فراخواندی.»

آن حضرت دو سال قبل از هلاکت معاویه، در میان جمع زیادی از مهاجران و انصار در سرزمین مقدس «منا»، طی یک خطابه بسیار مهم، سرشناسان جامعه اسلامی آن روز را به سبب مسامحه و سهل انگاری نسبت به فریضه امر به معروف و نهی از منکر در اصلاح امور جامعه، مورد ملامت و سرزنش قرار داد و فرمود: چرا از نکوهشی که خداوند نسبت به علمای پیهود فرموده است پند نمی‌گیرید؟ آنجا که فرمود: **لَوْلَا بِنَهَائِهِمُ الرَّأْيِيْنَ وَالْاِخْتِيَارَ عَنْ قَوْلِهِمْ الْاَلَمُّ وَاكْلِهِمُ الشَّحْتَ** (چرا علمای پیهود، مردم را از سخنان گناه آلود و خوردن حرام نهی نمی‌کردند)

سبب در مورد اهمیت و عظمت این دو فریضه فرمود: «ذا أدبنا و آفیتنا، اِسْتَقَامَتِ الْاَئِمَّةُ اِبْنُ كَلْبَةَ فَيُتَبَّها و ضَعِبَها» هر گاه فریضه امر به معروف و نهی از منکر به درستی انجام شود و اقامه گردد، فرایض دیگر اعم از آسان و دشوار انجام خواهد شد.

بعد از هلاکت معاویه، زمانی که امام حسین(ع) از سوی والی مدینه به بیعت با یزید فراخوانده شد، امام(ع) به شدت بر آشفت و آن را مردود شمرد و شبانگاه به سوی روضه شریف نبوی رفته به راز و نیاز پرداخت و در آن نیایش خالصانه به درگاه الهی چنین عرضه داشت: خداوند! من معروف را دوست داشته و منکر بیزارم!

با این همه باید نوشتند در حالت کلی امر به معروف و نهی از منکر در کنار اصلاح امت اسلامی از تباهی‌ها و بر پا داشتن سبیره و روش پیامبر(ص) و علی(ع) و نیز حاکمیت امام راستین از ارکان اصلی نهضت عاشورا است اما بدون شک شاخصه نهضت حسینی عامل امر به معروف و نهی از منکر محسوب می‌شود.

آموزندگی بیشتر امر به معروف و نهی از منکر در نهضت سیدالشهدا انجامست که نه متکی به دعوت و نه متکی به تقاضای بیعت بود. بدین معنا که اگر دعوتی از امام نمی‌شد و تقاضای بیعت از او نمی‌کردند باز هم حسین بن علی(ع) به موجب قانون امر به معروف و نهی از منکر قیام می‌کرد، چرا که فساد دستگاه خلافت و خروج آن از نظام اسلام بر همگان آشکار شده بود. پس می‌توان گفت تمام واقعه کربلا برای حاکمیت پیشوایان حق (امر به معروف) و حذف حاکمیت امانان باطل (نهی از منکر) رخ داد که در نهایت پایان آن حاکمیت همیشگی حق بر زمین و ظهور منجی موعود و بر حق همه ادیان خواهد شد. باشد که دفاع از حق و ایستادگی در برابر ظلم و ناحق را در مکتب حضرتش بیاموزیم.